

ORTOLANSPARVEN

Ortolansparv
Foto: Björn Malmhagen

Ortolansparven trivs i mosaiklandskap

Ortolansparven är numera en sällsynt fågel i Sverige. Likt gulspårven drabbades den hårt av det kvicksilvsverbetade utsädet som användes på 1950- och 60-talen. Efter att kvicksilvsverbetningen förbjöds återhämtade sig ortolansparvarna men från millennieskiftet har antalet minskat dramatiskt i Sverige och arten är på väg att försvinna helt från odlingslandskapet.

Ortolansparven fanns tidigare i många områden med många kantzoner och småbiotoper, så som åkerholmar, lador, alléer och buskage. Hagmarker är också en viktig miljö. På åkermark attraherar energiskogar och trädor arten.

Ortolansparven äter insekter

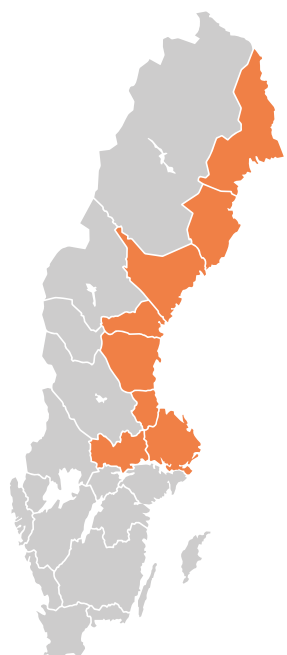
För att ortolansparven ska trivas krävs att det finns områden med bar mark eller kortvuxen gles vegetation under vår och sommar. Det beror på att ortolansparven lättare hittar sin föda som är insekter i dessa miljöer. Stubbåkrar, energiskogar, grustag, hyggen, brandfält, och körvägar finns därför ofta i ortolansparvsrevir. Av samma anledning är också vårsådda grödor mer uppskattade än höstsådda.

Hot mot ortolansparven

Ortolansparven hotas bland annat av nedläggning av jordbruk i skogs- och mellanbygd samt illegal jakt i sydvästra Europa.

De största hoten idag är:

- Permanenta trädor eller igenväxning som ersätter spannmål i skogs- och mellanbygd
- Bekämpningsmedel mot insekter som dödar även sådana insekter som är fågelungarnas föda
- Att småbiotoper som åkerholmar, stenrosen, diken, körvägar och lador tas bort eller växer igen
- Minskad areal vårsådda grödor
- Upphörd betesdrift

Utbredningskarta ortolansparven

- förekomst under hela året
- förekomst under sommaren

Ortolansparven trivs i betesmarker i direkt anslutning till åkermark. Foto: Petter Haldén

DU KAN HJÄLPA ORTOLANSPARVEN

Ortolansparven är sällsynt men flera par förekommer ofta på samma ställe. Du som har ortolansparvar på dina marker kan därför med rätt åtgärder göra stor nytta.

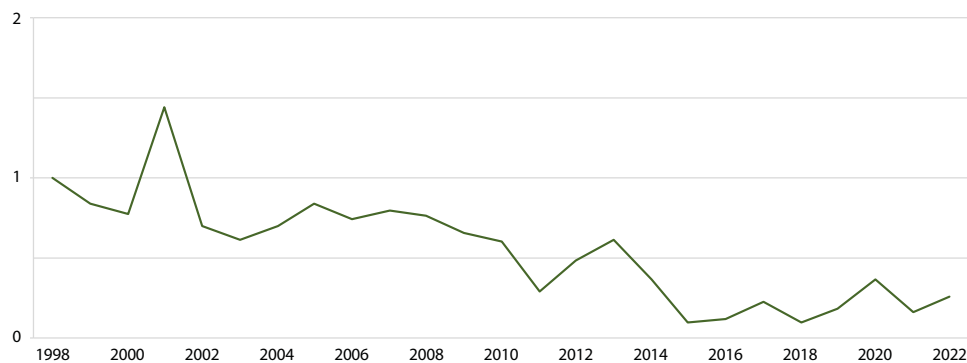
Boplatser

- Sköt åkerholmarna. De är viktiga för ortolansparven. Enstaka lövträd och buskar på åkerholmar gynnar arten, men inte heltäckande snår av till exempel slån eller en.
- Røj inte sly och buskar under häckningstid.

Föda

- Anlägg sprut- och gödningsfria kantzoner, gärna intill åkerholmar.
- Ettåriga stubbåkrar är viktiga födosöksmiljöer på sommaren.
- Anlägg blomrensor med dubbla radavstånd
- Gör förebyggande åtgärder mot skadeinsekter för att kunna undvika kemisk bekämpning
- Undvik att återställa husbehovstäcker.
- Direktsådda grödor är bra födosöksmiljöer för ortolansparv och många andra fåglar
- Betesplanera för att undvika användning av avmaskningsmedel

Beståndstrend i Sverige för ortolansparven

X=år, Y=relativt värde där 1998=1.

Beståndstrenden bygger på inventeringsdata från Svensk fågeltaxerings standardrutten som startade 1998. Läs mer här: <https://www.fageltaxering.lu.se>

Tips!

Lär dig mer om fåglar i odlingslandskapet och lyssna till dess läte, med Jordbruksverkets app **LärKvitter**.

Du hittar den på AppStore eller GooglePlay. Sök på **Jordbruksverket**